

MAGYAR KURI

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Julius 7-dik napján, 1815-dik esztendőben.

A' Hadi mezőkről.

F. M. Hertzeg *Blücher* ilyen prokla-
matziót olvastatott-fel Jun. 19-dik napján a'
vezérlése alá tartozó *Alsó Rénusi* ármádá-
nak minden Batalionnyai előtt: —“

„Ti nagy dolgokat tsináltok vitéz fegy-
veres pajtások! Három napok alatt két üt-
közetet tettetek. Az első szerentsetlen va-
la, de a' ti bátorságotokat meg nem gyen-
gítette. Szükséget kéntelenítettetek szen-
vedni, de ti ezt türedelemmel szenvedté-
tek. A' szerentsetlen sors által le nem ve-
rottetvén, egy véres ütközetnek elvesztése
után 24 óra múlva, új ütközetre indulta-
tok útnak, eltökéllettséggel, a' seregek'
urába vetett reménységgel, vezéreitekhez
való bizodalommal, a' ti győzedelemtől
részeg, kevélybátor, 's hitszegő ellensé-
geteknek megvetésével, a' vitéz Britannusok-
nak segítségére mentetek, a' kik felyülhalad-
hatatlan vitézséggel igen terhes viaskodásba
valának elegyedve. De ütői és kinyilatkoz-
tatni kelle annak a' meghatározó órának, azt,
hogy ki legyen továbbá az uralkodó, *eme'*
Szerentsekisértő - é, vagy pedig a' békessé-
ges indulatú Országlószékek? A' napnak
sorsa rettenetesen ingadozott vala, midőn
ti a' benneteket eltitkoló erdőből, egye-
nesen az ellenségnek hátára, próbált kato-
náknak eltökéllettségével kirohanátok, hogy
az azelőtt 48 órákkal szenvedett szerentsét-
lenségért bosszút álljatok. —

„Itt vala, a' midőn ti az ellenségnek
megrettent sorai közzé meneközni kezdet-
tetek, 's a' győzedelem' pályafutásának út-
ján megakadályoztatás nélkül nyomúttatók
előfelé. A' kétségbeesett ellenség ellene-
tek fordítá ágyuit és egyéb fegyvereit: de
a' ti ágyuitok parittyá' módjára hajgálta a'
halált az ő sorai közzé, 's a' ti meg nem
szünő előre való nyomulástok, előbb meg-
zavarta, azután meghátráltatta, 's végezetre
legrendetlenebb futásra vette őtet. Ő, a'
ti kezetekben hagyni kéntelenítettetek né-
hány száz ágyuit, 's ármádája széllyel osz-
lott. Kevés napokig tartó iparkodásunk
egészszen semmivé fogja tenni ezt a' hitsze-
gő ármádát, a' melly oly czélzással állott
vala ki a' tsata' mezejére, hogy a' világon
uralkodjék és pusztittson. Úgy itéltek elei-
től fogva minden nagy vezérek, hogy egy
megveretett ármádával, mindjárt azután
nem lehetne ismét tsatázásba botsátkozni:
ti megmúttatók, hogy ezen vélekedésnek
nintsen fundamentoma, és hogy a' vitéz és
gyakorlott seregek meggyőzethetnek, de
az ő bátorságok meg nem gyengíthet-
tik. —

„Felyülmúlhatatlan katonák, tisztelet-
re méltó fegyveres pajtásim, ezennél ve-
gyétek köszönetemet! Nagy nevet szerez-
tetek magatoknak. Míg Historia leszen a'
világon, mind addig emlékezetben marad
a' ti neveitek. Prussiai Monárkiának meg-

rázhatatlan oszlopai, bátorságosan nyúgszik rajtatok, mint fundamentomon, a' ti Királyotok és az ő Házának boldogsága! Soha el nem fog enyészai Prussia, ha a' ti fiaitok és unokáitok hozzátok hasonlók lesznek. Költ Genappében Juuius 19-dikén 1815-ben. —

„*Blücher.*

Az Orosz fő vezér ilyen proklamációt adott-ki *Oppenheimban* Jun. 23-dikán: —

„Frantziák! — A' Bétsi Congressuson öszszetsatolódott Európa, megmagyarázta néktek a' Mártzius 13-dikán és Május 12-dikén költ Akták által a' ti valóságos javotokat. Felfegyverkezve jön, hogy megmútassa néktek, hogy nem üres beszédet folytatott. Ó békességet kíván; néki arra szüksége van; néki azt vélletek való megbarátságosodás által kell megerősíteni. Hanem azzal az emberrel, a' ki rajtatok igasságtalanul uralkodni akar, békességet soha nem tarthat. —

„Egy szerentsétlen megtévedés elfelejtethette a' Frantzia katonákkal egy szempillantásig a' Bétsületnek törvényeit, 's őtet hitszegésre vehette. Egy elmúlándó hatalom, minden féle szemfényvesztő mesterkedések által segítettén, a' megtévedés útjára ragadhatott némelly előljárói karokat. Hanem, ez a' hatalom öszszeomlik; ez egészen elenyészik; megmútatta ezt néktek az Északi egyesült ármáda, a' Jun. 18-dikán történt ütközetben. A' mi seregeink is nyomúnak előfelé, hogy néktek ugyan ezt megmútassák. —

„Frantziák! Még van idő réá. Vessétek-el azt az embert, a' ki minden szabadságtokat ismét a' maga szekere mellé kötözi, a' társasági rendet fenyegeti, 's minden népeket felfegyverkezve a' ti földötökre von. Legyetek tulajdon magatoknak vissza adattatva: így Európa is mint barátjait úgy fog köszönteni benneteket, 's békességet ajánl néktek. Sőt többet tsinál. Ettől a' szempillantattól fogvást minden Frantziát, a' ki a' Bonaparte zászlója alatt

nintsen, 's az ő ügyéhez nem ragaszkodik, úgy tekint, mint barátját.

„Nékünk ehezképpest parantsolatunk van, hogy közzületek az ilyeneket oltalmazzuk, a' magok tulajdonaikkal szabadon élni engedjük, 's nékiek mind azokban a' ditséretes iparkodásokban, mellyeket a' végre tenni fognak, hogy Frantzia ország abba az állapotba vissza tétetődjék, a' mellyet közte és az Európai egyéb népek között a' Párisi kötés helyre állittatott vala, segítségül legyünk. Az isten, az igasság, és minden népeknek ohajtásaik, véllünk vagynak. Frantziák! jöjjetek előnkbe; a' ti ügyetek a' miénk. A' ti boldogságtok, ditsőségtek, és hatalmotok, még mind szükségesek azoknak a' nemzeteknek boldogságokra, ditsőségekre, és hatalmokra, a' mellyeknek értetek tsatázni kell. —“

„Marschal Gróf *Barklay de Tolly*,
„az Orosz Cs. ármádák' fő vezére.

A' Frantzia Monitör is kiadta egy rendkívül való toldalékban a' Jun. 16-dikán *Ligny*, és 18-dikán *Mont Saint Jean* mellett történt ütközeteket, a' mint itt következnek: —

„A' *Ligny - Sous - Fleurus* mellett történt ütközet: —

„Jun. 16-dikán reggel így állott az ármáda: A' bal szárny a' H. *Ney* vezérlése alatt, *Frasne* mellett, a' jobb, Marschal *Grouchy* alatt *Fleurus* megett, a' Császár a' fő hadiszállással *Charleroiban*, állottak. Az első *Quatre-bras*, a' második *Sombref*, a' Császár *Fleurus* felé tette mozdulásait. *M. Grouchy* *Fleuruson* túl nem soká megszemlélte a' Marschal *Blücher* vezérlése alatt lévő Prussus ármádát, melly a' bal szárnyát *Sombref* nevü falunak, a' jobbat *St. Amándnak* vetvén, lovasságát *Namur* felé terjesztette vala ki; a' homlokát valami árkos helyek fedezték. A' Császár az ellenség erejét megkémlelvén, meghatározta a' réá való ütést. Gen. *Vandamme* *St. Amándnak*, Gen. *Girard* *Lignynek*, *M. Grouchy*

Sombrefnak tartottak. A' testörzök és a' Vasas Regementek a' Gen. *Milhaud* vezérlése alatt a' *Fleurusi* tetőket foglalták-el. —“

„Dél utáni 3 órakor mindenképpen készen állottak. Legelőbb a' Gen. *Vandamme* seregénél Gen. *Lekol* kezdette-el a' verekedést, a' ki egy osztályt bajonéttal vívén néki *St. Amandnak*, onnét kikérgette az ellenséget; meg is maradt az egész verekedés alatt ezen nagy helységben, a' mellyben azon közben egész estve folyt a' verekedés, 's ennek vége felé a' *Vandamme* egész seregének ki kellett állani a' viaskodásra, minthogy az ellenség többtöbb erőt állított elő. Gen. *Girard* a' *Vandamme* tartalékjának vezérje az alatt megkerülte a' falut, 's szokott vitézséggel verekedett. A' két részről valami 60 ágyú segítették a' verekedőket. Jobbrol *Ligny* nevű faluban is összesapott a' *Girard* osztálya az ellenséggel, és azt több versben elvették egymástól a' tsatázók. Éppen a' linéa' jobb szárnyán *M. Grouchy* és *G. Pajol* verekedtek *Sombref* nevű faluban. Az ellenség' ereje valami 80 vagy 90 ezer emberekből, és számos ártilleriából állott. Estvéli 7 órakor már mind azokat a' falukat elfoglaltuk vala, mellyek az ellenség' állását fedező gödros helyek körül voltak: hanem a' *Bussy* mellett lévő malom' térségei még az ő birtokában voltak. A' Császár ekkor estve a' testörzöivel *Ligny* felé vette útját, a' hol ez nap' majd minden seregeink részesültek vala a' verekedésben. A' *Bussy* térség mellett lévő halmokon álló ellenségre a' régi testörzök bajonéttal rohantak réa, 's egy szempillantásban halottak borították-bé a' tsatázó mezőt. Nyoltzadfél órakor már 40 ágyú, sok szekerek, zászlók, és foglyok kerültek vala kezünkre, és az ellenség sebes futásban kereste megmaradását. A' tsata 10 órakor végződött-el, midőn mi a' tsatamezejének birtokában megmaradtunk. Szabad-Vezér *Lützow* fogságra esett hozzánk. A' foglyok mondják;

hogy *F. M. Blücher* megsebesedett; a' Prus-siai armádának a' virágja semmivé tétetett; 's annak vesztését nem lehet kevesebbre számlálni 15 ezer embernél; a' mi holtakból és sebesekből álló vesztésünk 3000 emberből áll. —

„A' bal szárnyunkon *Quatre-bras* felé vévén ugyan ezen napon Marschal *Ney* egy osztályal a' maga útját, onnét már egy Anglus Osztályt vissza nyomott vala: hanem azután az *Orániai* Princz 25 ezer Anglusokkal és Hannoveránusokkal ellenejövén, magát a' *Frasnei* állásba vissza vonta, a' hol újabb meg újabb verekedések támadtak; az ellenség minden iparkodással el akarta foglalni ezt a' helyet, de nem érhetted-el célját. A' 69-dik Anglus Vasas Regement zászlóját elvették a' miéink. Itt esett-el Hertzeg *Braunschweig*; az *Orániai* Princz' sebet kapott. Mondják, hogy sok Generálisok és fő tiszték elestek vagy megsebesedtek. Az Anglusok vesztését 4 vagy 5 ezerre teszik; itt a' mi vesztésünk is nagy volt; a' holtak' és sebesek' száma egygyütt réa ment 4200 emberre. Ennek a' tsatának éjtzaka lett vége. Lord *Wellington* oda hagyta *Quatre-bras*, 's útját *Genappéhoz* vette. A' Császár 17-dikben reggel *Quatre-bras* mellett megjelenvén, onnét az Anglusokat megtámadta, 's balszárnyával a' *Soigniesi* erdőnek széléig nyomta őket; az armáda jobb szárnya pedig *Sombrefnél* a' *M. Blücher* kergetésére ment, a' ki *Wawre* felé vonta-el magát, 's ott, a' mint látszott, meg akart állapotodni. Ezen időkből (17-dikben estve 10 órakor) az Anglus armáda' dereka *Mont St. Jeanban* állván, a' *Soigniesi* erdő előtt hadi linéát formált vala. A' Császár *Planchenoit* mellett *Caillon* nevű majorba szállott-meg éjtzakára. Az eső, mint a' patak úgy esett. —

„A' *Mont de Saint Jeani* ütközet: —“

„Jun. 18-dikán reggeli 9 órakor az eső valamennyire tsendesedvén, legelőbb az 1-ső sereg mozdult-meg, 's állásba helyeztette magát, oly módon, hogy bal szár-

nya felől a' Brüsseli út, szembe velle pedig *Mont St. Jean* volt, a' hol, a' mint látszott, az ellenséges armádának közép pontja állott. A' 2-dik armáda a' jobb szárnyát vetette a' *Brüsseli* említett útnak, 's a' balt egy erdőskének támasztotta, egy ágyulövésnyire az Anglus armádatól. A' Vasasok és a' testőrök hátul a' halmokon állapodtak-meg, mint tartalékok. A' 6-dik Frantzia sereg 's egy tsapat lovasság a' Gróf *Lobau* vezérlése alatt a' mi jobb szárnyunknak hátamegett oly rendeléssel küldetett-el, hogy egy Prussus sereggel, a' melly mint látszott Marschal *Grouchy* előtt magát ellopta vala, 's a' mint egy elfogott levélből kitettzett, a' mi linéánknak jobb szárnyára ütni akart, száljon szembe. —

„Seregeink tele valának tüzzel; az Anglus armáda valami 80,000 emberekre betsültetett; Prussusok is hozzá készülhetek vala addig a' verekedéshez valami 15 ezeren; tehát mind egygyütt állhattak több mint 90 ezer emberekből. Mi nem voltunk ilyen sokan. Jun. 18-dikán mindenek készen állottak. Princz *Jeromos*, a' ki egy osztályal a' bal szárnynak éppen a' végén állott, az erdő felé előre nyomult, melly erdőnek egy részét az ellenség elfoglalva tartotta; az ágyuzás elkezdődött; az erdőnek megoltalmazására rendeltetve lévő ellenséges seregnek 30 ágyuk szolgáltak segítségére, melyhezképpent a' miénk is ágyukat állítottak elő. Egy óratájban az egész erdőt elfoglalta vala Princz *Jeromos*, 's magát az egész Anglus sereg vissza vonta vala egy halom megé, a' melly által fedeztetett. Gróf *Erlon* réa ütött *Mont-St-Jeanra*; néki 80 ágyuk szolgáltak segítségére. Itt rettenetes ágyuzás támadott, mellynek az Anglusok között sok kárt kellett tenni. Gróf *Erlon*nak egy Brigadája *Mont-St. Jeant* elfoglalta vala; egy más Brigadája az Anglus lovasság réa ütvén, sok kárt tett benne. Ugyan ezen szempillantathban egy más Anglus lovas osztály a' Gróf *Erlon* ágyuzó seregének jobb szárnyára tsapott,

's néhány ágyuit megzavarta: hanem a' G. *Milhaud* vezérlése alatt lévő Frantzia Vasasok ezen Anglus osztályra réa rohantak, 's három Regementet keresztül törvén azokat össze vagdalták.

„Délutáni 1. óra vala. A' Császár előre küldötte a' testőröket, hogy azt a' helyet, a' melyről az 1-ös armáda már tovább nyomult vala foglalják-el. Az a' Prussus sereg, melyről (mint feljebb említettett) észre vétetődött vala, hogy mitsoda hadimunkát fog tenni, ekkor tájban össze kapott a' Gróf *Lobau* egygyenként lövöldözőivel, 's a' tüzelést a' mi egész jobb linéánkra kiterjesztette. Jónak lenni találtatott, hogy előbb, hogy sem további mozdulások tétetessenek, ezen Prussus sereg' próbájának kimenetele elvárattassék. E' végre az egész Frantzia tartalék készen vala, hogy Gróf *Lobaunak* segítségére menjen, 's ezt a' Prussus sereget, ha a' síkra ki áll, semmivé tegye. A' Császár czélja a' vala, hogy az után, mikor már ez megtörtént volna, tegyen *Mont-St.-Jeanon* által egy közönséges próbát az Anglus armáda ellen, a' melly próba jó kimenetelt ígért. Hanem a' türehetlenség, vagy várokozni nem tudás miatt, melynek oly sok példái fordulnak elő a' mi katonai *annálisainkban*, 's a' mellyek nekünk oly gyakran veszedelmünkre szolgáltak, a' mi tartalék lovasságunk eszébe vévén, hogy az Anglusok valamely hátrafelé való mozdulást tettek azért, hogy magokat ágyuink tüze előtt fére vonnyák, felnyomult a' *Mont-St.-Jeani* tetőkre, 's ott a' gyalogságot megtámodta. Ez a' mozdulás, a' melly alkalmas időben tétetttévén 's tartalék által segítettvén, a' tsatát megnyerhette volna, így most, tsak magában és akkor tétetttévén, mikor a' dolog a' jobb szárnyunkon még el nem végződött vala, szerentsétlenségünkre vált. —

„Már semmi mód nem lévén tartalék lovasságunknak vissza hivatására, 's az ellenség a' maga gyalog és lovas massáit nagy számmal előre hozván, ekkor a' mi több

lovasaink is mind a' tűzbe siettek veszedelemben lévő pajtásainknak ségittségekre, a' hol sok rendbéli öszszetsapások történtek; 's a' miéink néhány nyégszegletü sorokat öszsze törtek, 's hat gyalogzászlót is nyertek — de mind ezek a' nyereségek öszsze sem hasonlittathatnak azzal a' veszteséssel, mellyet az ellenségnek kártáts és puskatüze lovasaink között tett. Tartalék gyalogjainkat az Ánglusok ellen küldeni lehetetlen vala addig, míg a' Prussusokat jobb szárnyunkrol el nem vertük, a' kik annak egész hosszára mind jobbanjobban kiterjesztették a' tüzelést; a' hol tehát a' Császár az ifjú testörzőket is számos ágyuzókkal tűzbe küldvén, a' Prussus sereg megzaboláztatott, vissza veretett, hátat adott, elgyengült, 's ettől már többé felni nem lehetett. És ekkor jött volna el már annak az ideje, hogy az Ánglus armáda' derékára üssünk. Minthogy pedig itt a' Frantzia Vasasok a' kártátstüz miatt nagyon veszték, tehát a' középszerű testörzők közzül négy batalionok elküldettek, hogy ezen lovasokat ségítsék, a' tsatázó helyet tartsák-meg, 's ha lehet a' lovaságnak tsak valamelly részét is szabadítsák-meg, 's hozzák-le a' tsatából a' térségre.

(A' többi következik).

Jun. 23-dikán ilyen levelet küldött a' Fr. szélső tsoportok' vezére *Morand'* a' Prussus hasonló tsoportok' vezéréhez *Ziethenhez*: —“

„Generális Ur! Ezen szempillantatban veszem a' tudósítást, hogy *Napoléon* a' békességnek helyreállittathatásáért mindenre kész lévén, a' koronáról lemondott 's a' két kamarák a' Szövetségesekhez Követséget küldöttek légyen. Ha, mint a' Nyilatkoztatás mondja, a' hadakozásnak tsak a' *Napoleon* személye ellen kell folytattatni, így az ő lemondása által helyre kell a' békességnek állittatni. Ilyen környülállások között a' szükségtelen vérontásnak megaka-

lyoztatása végett, fegyvernyúgvást ajánlaní szerentsémnek tartom, 's a' többi.“ — A' néki adatott válasz e' volt, hogy egy olyan nemzettel, mint az övé, ilyen módon való fegyvernyúgvásra lépni nem lehet bátorzkodni, és hogy Prussia tsak oly feitételek alatt léphet fegyvernyúgvásra, ha a' *Mósa*, *Sambre*, *Mosella*, és *Saar* környéki várak által adattatnak, és Bonaparte kiadattatik, a' mellyek ha meg nem történnek, a' Prussusok folytatni fogják az előre való nyomulást. —

E. M. Hertzeg *Blüchernek* egy levelében, a' melly közönségesen kihirdettetett, ezek a' környülállások fordúlnak elő: „Lovamnak alattam való ellövettetése által történt esésem után már jó részt helyre állottam, de ismét sebet kapott alattam egy ló. Nem gondolom, hogy ismét valamely tsatába kelljen mennünk; a' mi győzedelmünk tökélletés. *Napoleon* éjjel, kalap és kard nélkül futott-el; a' Királynak küldöm ezeket. Az ő igen drága Császárpalástya és szekerei is, kezemben vannak, azon perspectivájával egygyütt, mellyel a' tsata' napján vizsgálódott. Semmi bagázsija nem maradott. Drágaságai, kövei gyöngyei, katonáink prédájává lettek. Némelly katona 5 és 6 ezer tallérra szert tett. *Napoleon*, mikor katonáink béérték, szekérben folytatta útját vissza felé, a' melyből kard nélkül kiszökvén, 's egy lóra felkapván, úgy menekedett-meg az éjtzaka segedelmével; kalapját a' lóra ülésakor ejtette-el. Ennek a' győzedelemnek következései, mellyek közzé tartozik a' *Napoleon* elenyészése is, véghetetlenek. —“

„*Blücher.*“

A' *Baselből* Jun. 27-dikén indúlt levelek szerént, *Bourgliberből* egy levél érkezett vala akkor vasárnap Gen. *Lecourbtól* a' Baseli Helvétus Komendánshoz *Afrihoz*, oly kéréssel, hogy adassa tudtokra a' Szövetséges szélső vezéreknek a' *Napoleon* lemondását, 's a' kamaráknak a' békesség'

helyreállítatását illető kívánságokat. A' levelet elküldötte *Afri, Lörrachba Ferdinandus* Austriai Fő Hertzeghez. Valami 100 ezer emberből álló Austriai armáda azonközben még azon éjjel hozzá fogott a' *Baselen* való általmenetelhez a' Frantzia földre. *Burgfeldenben*, Baselhez egy puska lövés távolságra lévő faluban, réá tüzelt a' házakból a' parasztság a' katonákra, mellyért ezen házak felégettettek, 's az azokból tüzelő emberek össze vagdaltattak. —

Az előhírek szerint Gen. *Lecourbe* előbb *Bourglibernél* azután *Troismaisonnál* jól megverettétvén, *Beforthoz* vonta vissza magát. *Troismaison* és *Hagenheim* hamuvá lettek; *Mühlhausen*, mint mondják felprédaltatott.

A' *Bavarus* újságokban találtató rendkívül való tudósítások szerint, mellyek Jun. 30-dikan indultak a' *Rénus* mellől, a' *Würtembergi* Koronaprincznek heves verekedései voltak Jun. 28-dikán Gen. *Rapp* ellen. A' verekedések *Brumptonál* kezdődtek és *Straszburgtól* egy órányira végződtek el, 's delutánni 2 órától fogva éjjeli 10 1/2-ig tartottak. *Rapp* a' *Straszburgi* ágyuk oltalma alá vetette magát; most még 30,000 Oroszok fognak oda megérkezni, 's ezen népes városnak sorsa nem soká elfog válni; a' *Würtembergi* Princz alatt csak 18,000 emberek voltak a' verekedésben, hanem igen jól viselték magokat. Minden nap sok Frantzia szökevények jönnek által; a' parasztság még nyúghatatlanokodik, 's eltitkolt fegyverei vannak. Megtámadta sebeinket, melly által keménységre kényszerítette a' katonákat. —

„*Cambrai* várát az Anglusok, és *Guise*t a' Prussusok rohanás által elfoglalták. *Wellington* és *Blücher* Jun. 1-ső napjára Párisba akartak érkezni. A' Frantziák fu-

tása Jun. 18-dika után éppen olyan volt, mint az Orosz birodalomban *Moskaunak* elégeése után.

~~~~~

A' *Frankofurtumi*, Jun. 30-dikán költ levelek, jó kútfók után akarják erősíteni, hogy *Párisban* nagy revolúzió ütötte légyen ki magát, melyben *Bonapartét* a' maga tulajdon emberei által verték volna; hogy a' Provisoriai Országlószek 18-dik *Lajoshoz* követséget küldvén, ötet a' *Párisba* való jövetelre meghívta légyen; 's hogy a' fejez zászlók minden felé felszurattatnak. (Ezen új hírekre, a' *Bétsi Beobachterrel* mi is csak azt jegyezhetjük-meg, hogy, mivel Párisal Jun. 23-dikától fogva semmi közösülésnek útja nyilván nintsen, tehát ezen híreknek fundamentomosságokról vagy az ellenkezőről, még most nem ítelhetünk.)

~~~~~

Ugyantsak ezek a' Frankfurti levelek jelentik, hogy Magyar Ország' Palatinusa *Josef* ő Cs. Fő Hertzegsége, *Schauenburgi-Anhalt-Bernburg Schauenburg* Princz kisaszszonyt, *Junius*' 22-diken emátkásította légyen.

~~~~~

Az éppen most (Jul. 7-dikén) érkezett tudósítások szerint, a' Cs. K. Udvar és hozzá tartozók szállása, e' hónap' 2-dikán *Savernében* (a' *Straszburgból Nancy* felé vivő úton) volt.

Ugyan ezen tudósítások szerint, *Cambrai* várának megvétettése, melyről feljebb azt írtuk, hogy rohanás által vétetett volna meg, úgy történt, hogy 18-dik *Lajos*, ki a' *Wellington* armádájánál van, a' kapuk előtt megjelenvén, béizent a' *Komendánshoz*, hogy nyitasson kaput, a' ki azonnal engedelmeskedett.

F. M. H. Blücher kettőzött lépésekkel siet *Páris* felé.

Jul. 5-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 357 5/6 forintot Váltótzedulában. Egy Császár aranyért 16 forintot 13 krt.

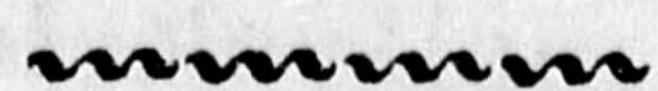
Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 39.

A' Magyar Kurir 54 - dik darabjához.

Magyar Ország.

Sáros Patak Jun. 9-dikén: — A' Hegyallján az idő inkább essős, mint száraz. A' mezei Vetések, mind a' búza, mind a' rozs, igen szépek. Eleinte az essővel járó szél ledűjtötte ugyan a' gabonaszárát sok helyeken; melly a' gazdák' reménységét tsüggeszteni kezdte: de ismét többnyire mind felállott; a' mi tanúságul szolgálhat, hogy ha a' gabonaszára a' virágzás előtt dűll-meg, mint most is, fekve nem marad, és hogy ettől tsak akkor lehet félni, midőn virágát elhánván szemesedni kezd. De, ámbár jó aratással biztatnak is a' mezők, mindazáltal a' rozs ára még most is nagy; úgy, hogy S. A. Ujhelyben Junius' 2-dikán 20, sőt 21 forinton is elkölt köb-li. A' malmokban a' rozs-vám 24; a' búza-vám 28 forinton kél. Mi felénk sokan, még az egyébaránt tehetősök is, pénzes kenyérrel élnek: a' szegénység pedig, melly a' múlt esztendőben a' borból keveset 's némelly része pedig semmit sem vett-bé, nagy szükségét szenved. Adjon a' jó Isten boldogabb időt a' mostaninál!

Hőgyész Jun. 19-dik napján 1815.

A' múlt esztendőbeli igen sovány aratásra, és már két esztendei nyomorult 's tsak nem semmi szüretre következett közönséges nagy drágasághoz és szükséghez újabb szerentsétlenségek járulnak vidékünkön. Ilyenek a' jégeső és villámok által több határokon 's helységeken történtszerentsétlenségek. Mind megyénkben több határokat, mind pedig a' Szomszéd Veszprémi megyében sok mezőket, és úgy is kevés reménységet nyújtó szőlőhegyeket el-

pusztított a' jégeső. Tegnap láttam, a' villámlást, hallottam a' dördülést, a' melly az ide közel lévő *Kesző* nevű helységben 14 házakat és néhány már új szénával megtöltött pajtákat emésztett-meg. *Tsapodon* is, Soprony Vármegyében, az elmúlt Szombaton, hasonlóképpen a' villám által két ház égett el. Megjegyzésre méltó itt az, hogy a' midőn a' házat a' villám erte, ugyan akkor a' ház előtt a' jó széles utszának közepén lévő mély kútnak gémjét is ketté szakasztotta 's a' kút ágast is, mellyen elfutott, meghasogatta; a' veder pedig a' sudárfával egygyütt a' kutba esett, melly miatt a' tűznek oltására a' legközelebb lévő kútnak semmi hasznát nem lehetett venni. — Ezen szerentsétlenségekhez járul az, hogy az ezen vidéken felette megszorodott zsványok miatt szüntelen való rettegetésben kell lennünk; mert jóllehet a' Felsőség nem tsak a' megyebeli megszorított lovas és gyalog pandurok, hanem regularis számos katonaság által is üldözteti 's fogdostatja azokat a' gonosztvőket, még is igen sok pusztításokat visznek végbe. Tsak most Május 11-dikén fogdostat el az Olasz tirkáló katonák itt Magyar Gentsen, tölünk egy fertály órányi helységben, ilyen 8 zsványokat, a' helység közepén lévő háznak juh-színjében, a' kik között Maj. 17-dikén *Statarium judicium* szerént kettőt Szombathelyen fel is akasztottak; még is most Jun. 9-dikére virradóra, itt hozzánk a' Martzalon túl velünk határos *Békás* nevezetű helységben azt a' gonoszsgot vitték végbe, hogy az ottan residáló igen érdemes és közönséges tiszteletre 's szeretetre méltó földes Urat, *Tekint. Békásy Ferentz Tábla Bíró Urat*, minék-

utánna már egyszer ezelőtt mint egy 6 esztendővel kipredáltak volna, most újra éjjel 11 órakor a' még együtt beszélgető Uri familiára a' záratlanul volt szobába bérohantak 's pénzben, drágaságban, ezüstben 's mindenféle ruhákban 10 ezerre betsülhető predállást tettek, 14 ezerig adósságleveleket is elvittek és ott közel 3 órány idő alatt az Érdemes Uri Familián a' legnagyobb górombaságot követték el. Egyre a' predálók között, a' ki nem régen ezelőtt tseléd volt az Uri háznál, 's ugyan azért a' szobákba bé sem mert menni, hanem csak a' pintzébe ment némelly társaival együtt, a' szolgálók réáesmertek, a' ki mindjárt más nap meg is fogadtatott. Ennek vallása szerint, a' ki most egy helységben tsikós, a' többi mind tsavargó zsvány volt, 's úgy mondja, hogy ötet, mint a' háznak esmerősét, erővel hajtották volna el kalauznak. — Az ilyen sűrű történetek miatt annyira ment már a' dolog, hogy a' Kereskedők nem is mernek pénzel utazni. — Most Szombaton pedig, u. m. e' hónapnak 10-dikén, olyan gonosztévőt fogtak meg *Beledben* 's vittek Sopronyba vason, a' ki Sz. György nap tájban tulajdon testvérét *Kain'* módjára ütötte agyon azért, hogy kevés gabonáját a' kórhely gyilkossal meg nem oszthatta. Sokáig titkolta a' gyilkos a' maga gonoszságát, 's azt bírlelte, hogy a' testvére elbujdosott legyen valamerre; de a' gyanú csak hamar a' gyilkosra támadt 's megfogattatván meg is vallotta gonoszságát.

Gabonás mezeink szépek, de még sem igen oltsódik a' szemes jószág a' piatzokon. Sopronyban a' búzának posonyi mérője 20 for. a' rozsnak 15 for. körül van. A' szőlő hegyek, valamerre járnak embe-reink, a' Balatonnál sőt Somogytól fogva egész Rustig; sohol sem bíztatnak csak közép szerű szürettel is! pedig még a' virágzas' idejétől is sok függ.

Kassa Jun. 21-dik napján 1815.

Nállunk régtől fogva tartós esső vagy on; ha tovább is fog tartani, félni lehet, hogy a' már különben is tele lévő hernád, és más kissebb folyó vizek, kiöntenek, 's a' réteket, sőt a' vetéseket is, a' mellyek az aratáshoz jó reménységet nyujtanak elfogják rontani.

Ha szinte nagy reménység légyen is a' jó aratáshoz, még is az élet felette drága, egynéhány héttől fogva meg drágódott.

A' Buzának köbli	— 32 —	's 36. Rf.
A' Gabonának	— 23, —	26. Rf.
Az Árpának	— 20 —	21. Rf.
A' Zabnak	— 7.	Rf.

A' szürethez kevés reménység vagy on, annyival is inkább, mivel virágjában kapván a' sok esső, azt a' kevés termést is a' mit hozott a' szöllő, el fogja rontani.

Tudósítás.

A' Cs. K. Patrimoniális és Familiai Uradalmak fő Igazgatói által, Magyar országon *Holitschban*, a' folyó esztendő Augustusánk 21-dik és 22-dik napjain, feleszámú eredeti Spanyol hágó-kosok, néhány száz, a' hágásra alkalmas, két esztendős kosok, a' mellyek legfinumabb Spanyol eredetű kosoktól és anya juhoktól vették származásukat, továbbá 2000 darabnál több, a' tenyésztetésre tökéletesen alkalmas anya juhok, fognak közönséges kótyavetye által, helyben való fizetésért, eladattatni. —

A' kótyavetye a' feljebb nevezett napokon dél előtti 9 órakor, *Holitsban*, a' Cs. K. mulató kastélyban tartatik.

Költ Bétsben, Jun. 16-dikán 1815-ben.